

Richard Howitt: Jadrová dohoda s Iránom má obrovský vplyv na mier a bezpečnosť v celom regióne

Jadrová dohoda s Iránom z minulého roku, v ktorej zohrávala kľúčovú úlohu EÚ, je dôležitým míľnikom pri obnovení vzťahov tejto dlho izolovanej krajiny so Západom. Parlament dnes rokuje a zajtra hlasuje o správe týkajúcej sa toho, akú stratégiu by mala teraz EÚ zaujať. Dokument požaduje rozšírenie spoločného obchodu, viac úsilia zo strany EÚ na upokojenie napätia medzi Teheránom a Rijádom a skoncovanie s trestom smrti. Viac v našom rozhovore s autorom správy Richardom Howittom.

Čo sa zmenilo ohľadne Iránu? Zlepšili sa už naše spoločné vzťahy?

Pred tromi rokmi neexistovala žiadna spolupráca medzi EÚ a Iránom. Mnohí sa nazdávali, že Irán vyvíjal jadrovú zbraň, čo Iránci samozrejme popierali. Boli tu nepriateľské vyhlásenia voči Izraelu a ďalším krajinám a situácia v oblasti ľudských práv a demokracie bola zúfalá.

Neznamená to, že všetko sa zlepšilo, no na zlepšenie tu je stále nádej. Iránci si volia viac reforme zameraných politikov. Dospeli sme k jadrovej dohode, ktorá je víťazstvom pre európsku diplomaciu i osobným víťazstvom pre Federicu Mogherini a príležitosťou začleniť Irán späť do medzinárodného spoločenstva pracujúc pritom na tom, aby sa plne rešpektovalo medzinárodné právo.

Dohoda má obrovský význam pre mier a stabilitu v tomto nepokojnom regióne, najmä ak sa pozeráme na humanitárne katastrofy v Sýrii a Jemene. Jednou najdôležitejších súčastí tejto stratégie je dostať Irán späť za rokovací stôl v záujme vyriešenia týchto konfliktov.

Čo musíme urobiť pre ďalšie zlepšenie našich vzťahov?

Potrebujeme praktické návrhy pre spoluprácu v boji proti terorizmu. Súčasťou toho bude vytvorenie zastúpenia v Teheráne a znovuotvorenie rokovaní o ľudských právach. Svoje obchodné delegácie poslalo do Teheránu už 15 členských krajín. Pre obe strany tu sú obrovské hospodárske príležitosti. Ja osobne podporujem dohodu s Airbusom. Súčasťou každého nového investičného kontraktu však musí byť rešpektovanie odborových zväzov a ľudských práv.

Čo sa týka ľudských práv, môžeme tu dosiahnuť skutočný pokrok. V Iráne silnejú hlasy po ich rešpektovaní a my dúfame, že tu pomôže aj naša správa. Sme proti trestu smrti vo všeobecnosti, no ak by sa skoncovalo len s popravami za trestné činy súvisiace s drogami, ich počet by klesol o 80%.

Čo by ste odkázali tým, ktorí jadrovú dohodu s Iránom neschvaľujú?

Sú ľudia, ktorí chcú, aby Irán ostal slabý a izolovaný. Zlyhanie dohody by znamenalo, že Irán sa vracia k šíreniu jadrových zbraní a teda bezprostrednú bezpečnostnú hrozbu pre celý Perzský záliv aj Izrael. Nebol by tu dialóg o ľudských právach. Iránci by teda stratili viac ako ktokoľvek iný.

Ak sa zlepšia naše vzťahy, pomôže to vyriešiť bezpečnostnú krízu v regióne?

Medzi Teheránom a Rijádom existuje obrovská rivalita. Prenieslo sa to zástupných vojen, kde Irán aj Saudská Arábia financujú ozbrojené skupiny a zaviňujú tak smrť a krviprelievania. V našej správe si dávame pozor, aby sme sa neprikláňali ani na jednu stranu. Namiesto toho tu nástojíme na tom, že je úlohou Európy, aby využila svoju diplomaciu na zmiernenie napätia a zblíženie oboch strán.

Európa má teraz na Irán väčší vplyv ako Američania. Tento vplyv chceme využiť na ukončenie vojen v Sýrii a Jemene a vytvorenie novej regionálne bezpečnostnej štruktúry pre celý Blízky východ, ktorá by zabezpečila mier a bezpečnosť pre všetky krajiny.

Ďalšie informácie

[Priamy prenos plenárnej debaty a hlasovania](#)

[Návrh uznesenia](#)

[Vzťahy EÚ s Iránom](#)

[Štúdia o stratégii EÚ voči Iránu \(jún 2016\)](#)

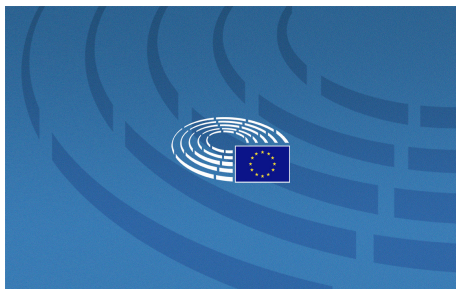
[Konflikt v Sýrii](#)

Niekoľko faktov o Iráne

- 60% obyvateľstva má menej ako 30 rokov (odhady)
- Druhé najväčšie hospodárstvo na Blízkom východe, najväčšie hospodárstvo mimo WTO
- Štvrtý v poradí čo sa týka počtu prijatých utečencov (po Turecku, Pakistane a Libanone)
- Druhé najväčšie svetové zásoby zemného plynu a štvrté najväčšie zásoby ropy
- Najviac vykonaných trestov smrti na obyvateľa

Britský socialista Richard Howitt po je autorom uznesenia o stratégii voči Iránu. V utorok o ňom bude hlasovať parlamentné plénum.

<https://vimeo.com/188639797>